

Sygn. akt I ACa 21/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kuberska (spr.)
Sędziowie:	SSA Tomasz Szabelski SSO del. Sławomir Zieliński
Protokolant:	1st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.**

przeciwko **B. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 7 listopada 2013r. sygn. akt I C 1452/13

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od B. J. na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I A Ca 21/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa Banku (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko B. J. o zapłatę utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty z dnia 10 marca 2011 r. Sądu Okręgowego w Łodzi, wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt I Nc 48/11 (pkt 1 wyroku) oraz nie obciążył pozwanej kosztami procesu (pkt 2 wyroku).

(wyrok – k. 157)

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne. Z ustaleń tych wynika, że w dniu 14 czerwca 1999 r. została zawarta umowa nr (...) o pożyczkę w E. pomiędzy Bankiem (...) S.A. I Oddział

w T. a R. J., na podstawie której Bank upoważnił pożyczkobiorcę do zadłużenia w E. nr (...) do wysokości limitu określonego w § 3 umowy, na warunkach określonych w umowie. Z § 3 przedmiotowej umowy wynikało, że limit pożyczki wynosi 9.000 zł, a z § 2 – że pożyczka może być wykorzystana począwszy od dnia 14 czerwca 1999 r. oraz że termin spłaty pożyczki upływa

w ostatnim roboczym dniu 14 czerwca 2000 r., z zastrzeżeniem § 4 ust. 1,

z którego wynika, że po zakończeniu okresu, o którym mowa w § 2, Bank automatycznie prolonguje umowę, na następny i kolejne dwunastomiesięczne okresy, zachowując dotychczasową wysokość limitu pod warunkiem, że pożyczkobiorca nie naruszył istotnych warunków niniejszej umowy, a z analizy E. wynika, że dotychczasowy limit może zostać utrzymany. W przypadku automatycznej prolongaty nie będzie sporządzany aneks do umowy. § 9 ust. 1 przedmiotowej umowy stanowił, że od zadłużenia przeterminowanego Bank pobiera odsetki według stopy procentowej w wysokości 1,5 x odsetki ustawowe dla należności złotych. W § 19 powołanej umowy pożyczkobiorca – w przypadku nie wywiązywania się ze zobowiązań wynikających z tej umowy, poddał się egzekucji wyrażając zgodę na wystawienie przez Bank bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 13.500 zł.

Z deklaracji do weksła in blanco z dnia 14 lutego 2000 r. wynika, że R. J., jako zabezpieczenie spłaty kredytu udzielonego mu na mocy umowy z dnia 14 czerwca 1999 r. nr (...), złożył do dyspozycji Banku weksel in blanco, który Bank miał prawo wypełnić na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi należnościami Banku, w przypadku niedotrzymania umownego terminu spłaty całości lub części kredytu oraz we wszystkich tych przypadkach, w których służy Bankowi prawo ściągania swoich wierzytelności przed nadejściem terminu płatności, a także że Bank ma prawo opatrzyć ten weksel datą płatności według swego uznania. Powyższa deklaracja do weksła in blanco została podpisana przez R. J., jako wystawcę weksła i przez pozwaną B. J., jako poręczyciela wekslowego, małżonkę kredytobiorcy.

Postanowieniem z dnia 14 lutego 2003 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim Wydział I Cywilny w sprawie z wniosku Banku (...) S.A. I Oddział w T. z udziałem R. J. o sygn. akt I Co 1052/02, nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu w dniu 2 grudnia 2002 r. przez Bank (...) S.A. I Oddział w T. w zakresie obowiązku zapłaty przez R. J. na rzecz Banku (...) S.A. I Oddział w T. kwoty 104.413,73 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 102.364,52 zł od dnia

1 grudnia 2002 r. do dnia zapłaty. Przeciwno R. J. w oparciu o ten tytuł wykonawczy toczyła się egzekucja, która nie doprowadziła do wyegzekwowania należności Banku – postępowanie egzekucyjne zostało w 2013 r. umorzone.

W dniu 5 sierpnia 2010 r. w (...) Bank (...) S.A. wypełnił weksel in blanco wystawiony przez R. J. i poręczony przez B. J. na kwotę 96.100,33 zł z datą płatności ustaloną na dzień

18 sierpnia 2010 r. i miejscem płatności: Bank (...) S.A. I O/T. ul. (...). Pismem z dnia 5 sierpnia 2010 r. R. J. i B. J. zostali zawiadomieni przez Bank (...) SA, że z uwagi na nie wywiązanie się przez R. J. z postanowień umowy o pożyczkę w E. nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r., zmienionej aneksem nr (...) z dnia 15 września 1999 r., aneksem nr (...) z dnia 14 lutego 2000 r., aneksem nr (...) z dnia 30 czerwca 2000 r., aneksem nr (...) z dnia

29 czerwca 2001 r., aneksem nr (...) z dnia 28 czerwca 2002 r., aneksem nr (...) z dnia 31 lipca 2002 r. oraz aneksem nr (...) z dnia 14 sierpnia 2002 r., w dniu 5 sierpnia 2010 r. został wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową wystawiony przez R. J., a poręczony przez B. J. i złożony do dyspozycji Banku, weksel in blanco, który opiewa na kwotę 96.100,33 zł z terminem płatności 18 sierpień 2010 r. Bank (...) SA wezwał R. J., jako wystawcę weksła i B. J., jako poręczyciela wekslowego, do wykupienia niniejszego weksła w podanym wyżej terminie płatności, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. B. J. powyższe pismo odebrała w dniu 12 sierpnia 2010 r. Pozwana B. J., ani jej mąż, nie wykupili powyższego weksła

w wyznaczonym terminie.

Pismem z dnia 14 września (...). Bank (...) poinformował B. J., że Bank posiada wobec niej w całości wymagalną wierzytelność

w kwocie 139.947,45 zł (kapitał: 96.100,22 zł, odsetki karne: 38.780,49 zł oraz koszty sądowe i egzekucyjne: 5.066,63 zł) i wezwał do uregulowania powyższej należności w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wezwania. W odpowiedzi na powyższe pismo, B. J. złożyła pismo (opatrzone datą 2 września 2012 r.) dotyczące poręczenia wekslowego za zobowiązania męża z tytułu umowy o pożyczkę w E. nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r., w którym podała, że od 2003 r. sprawuje ona opiekę nad niepełnosprawnym synem i w związku z tym nie może podjąć zatrudnienia, pozostaje na zasiłku pielęgnacyjnym i tym samym nie jest w stanie spłacać zaciągniętych kredytów przez kredytobiorcę i jednocześnie podała, że od męża dowiedziała się, że kontaktował się on z Bankiem i zobowiązał się do uregulowania wszystkich należności bankowych wynikających z zaciągniętych przez niego kredytów.

Powodowa spółka została zarejestrowana przez sąd rejestrowy i została ujawniona w Krajowym Rejestrze Sądowym. Z odpisu z tego rejestru wynika, że forma prawna strony powodowej to Spółka Akcyjna, a firma, pod którą spółka działa to Bank (...) – Spółka Akcyjna. Siedzibą Banku jest W.. W rubryce 4 powyższego odpisu z rejestru przedsiębiorców znajdują się informacje o statucie Spółki (m.in. fakt, że został sporządzony w formie aktu notarialnego). Z § 1 ust. 1 Statutu Banku (...) Spółka Akcyjna wynika, że Bank (...) Spółka Akcyjna, założony w 1929 r., jest Bankiem zorganizowanym w formie spółki akcyjnej, działającym na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy Prawo bankowe oraz przepisów Kodeksu spółek handlowych i postanowień niniejszego Statutu. Z § 2 ust. 2 Statutu Banku (...) Spółka Akcyjna wynika, że Bank posługuje się skrótem (...) Bank (...) S.A.”

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie Bank (...) S.A. w W. dochodził swoich praw z weksla, który został poręczony przez pozwaną B. J.. Dokument, z którego strona powodowa wywodzi swoje roszczenie, posiada wszystkie wymagane ustawowo cechy, bowiem zawiera przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, oznaczenie terminu płatności, oznaczenie miejsca płatności, nazwisko osoby, na zlecenie której zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla, a także podpis wystawcy weksla, a co za tym idzie, dokument ten miał charakter ważnego weksla własnego, rodzącego ważne zobowiązanie wekslowe osób na nim podpisanych. W ocenie Sądu a quo nie zasługuje za uwzględnienie podnoszony przez pozwaną zarzut nieważności weksla, z uwagi na fakt, że powód w treści przedmiotowego weksla w sposób nieprawidłowy określił w nim remitenta (tj. powoda), bowiem jako remitenta oznaczono Bank (...) S.A.”, a zgodnie z aktualnym odpisem z KRS strony powodowej firma, pod którą spółka działa to „Bank (...) – Spółka Akcyjna”. Zgodnie z treścią art. 101 pkt. 5, art. 102 i art. 1 pkt. 6 Prawa wekslowego, weksel własny musi zawierać nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana oraz że nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak wskazanej wyżej cechy. Jednakże zdaniem Sądu I instancji wpisanie w przedmiotowym wekslu, jako remitenta Bank (...) S.A.”, nie stanowiło naruszenia prawa.

Powodowa Spółka zgodnie z art. 43² § 2 k.c. ujawniła firmę w rejestrze przedsiębiorców prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. 2013.1203), gdzie w myśl art. 38 pkt. 1 lit. a i lit. b w zw. z art. 36 pkt. 6 tej ustawy zamieszczono nazwę, pod którą działa i oznaczono jej formę prawną. Faktem jest, że skrót taki nie jest ujawniony w komputerowym wydruku z KRS, jednakże w niniejszej sprawie ustalono, że określenie Bank (...) S.A.” stanowi skrót firmy, którą posługuje się Bank, a możliwość taka wynika wprost z § 2 ust. 2 Statutu Banku (...) Spółka Akcyjna. Ponadto nie ulega wątpliwości, że w rubryce 4 odpisu z rejestru przedsiębiorców powodowej Spółki znajdują się informacje o statucie Spółki, co jest zgodne z art. 38 pkt. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, a zatem Statut ten, jako podstawowy akt założycielski spółki, został złożony w sądzie rejestrowym. Ponadto istotne było wskazanie, że na ogólnodostępnej stronie internetowej Banku znajduje się treść Statutu Banku, a zatem każda zainteresowana osoba ma możliwość sprawdzenia informacji tam zawartych. Sąd Okręgowy zwrócił także uwagę, że skrócona postać firmy powodowego Banku została wskazana w deklaracji wekslowej z dnia 14 lutego 2000 r. oraz w umowie nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r. i tym samym była znana kredytobiorcy i poręczycielce. Pozwana w odpowiedzi na pismo powodowego Banku z dnia 14 września 2012 r., wzywając ją w związku z poręczeniem wekslowym za zobowiązania z tytułu umowy o pożyczkę w E. nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r. wraz z późniejszymi

aneksami zawartej z Bankiem (...) S.A. do uregulowania całości wymagalnej wierzytelności w kwocie 139.947,45 zł (pismo to znajdowało się na druku firmowym opatrzonym nazwą: Bank (...)) nie podnosiła problemu z identyfikacją wierzyciela. Zatem uznać należało, jak skonstatował Sąd a quo, że nazwa powoda wpisana w wekslu w formie skróconej dostatecznie go indywidualizuje i nie była – jak wyżej wskazano – kwestionowana przez pozwaną w okresie przed skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Odnosząc się do drugiego zarzutu pozwanej wyrażonego w zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, nieprawidłowego określenia sumy wekslowej, Sąd Okręgowy uznał, że również ten zarzut nie zasługuje na uwzględnienie. Faktem jest, że z umowy nr (...) o pożyczkę w E. zawartej w dniu 14 czerwca 1999 r. pomiędzy Bankiem (...) S.A. I Oddział w T. a R. J., wynika, że limit pożyczki wynosił 9.000 zł. Jednakże w związku z niespłacaniem przez pożyczkobiorcę R. J. kwoty kapitału przez okres kilku lat, od tej kwoty narastały odsetki, co ostatecznie wyraziło się zaległością na dzień 1 grudnia 2002 r. w wysokości 104.413,73 zł, wykazaną w bankowym tytule egzekucyjnym. Z deklaracji do weksla in blanco z dnia 14 lutego 2000 r. wynikało, że Bank miał prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą kwocie wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami, prowizją i innymi należnościami Banku. Zatem wypełnienie przedmiotowego weksla na kwotę 96.100,33 zł – wobec istnienia zadłużenia w takiej wysokości – nastąpiło zgodnie z wyżej wskazaną deklaracją wekslową, a zatem nie stanowiło naruszenia prawa, skutkującego nieważnością przedmiotowego weksla. Istotne też było, że pozwana – w odpowiedzi na pismo powodowego Banku, wzywając ją w związku

z poręczeniem wekslowym za zobowiązania z tytułu umowy o pożyczkę

w E. nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r. wraz z późniejszymi aneksami zawartej z bankiem (...) S.A. do uregulowania całości wymagalnej wierzytelności w kwocie 139.947,45 zł – nie zakwestionowała wysokości zadłużenia, a jedynie podała, że w związku z trudną sytuacją życiową, w tym finansową nie jest w stanie spłacać zaciągniętych kredytów przez kredytobiorcę. Okoliczność ta przemawia dodatkowo za przyjęciem, że brak jest podstaw do stwierdzenia, że powód, wypełniając przedmiotowy weksel, dopuścił się wpisania niewłaściwej sumy wekslowej. Ponadto – zdaniem Sądu Okręgowego – podnoszona uzupełniająco przez pozwaną okoliczność, że inny jest numer umowy o pożyczkę zawarty w tej umowie (nr (...)) i numer umowy zawarty w deklaracji wekslowej z dnia z dnia 14 czerwca 1999 r. (nr (...)) nie mogła stanowić podstawy do uznania przedmiotowego weksla za nieważny.

W ocenie Sądu I instancji nie doszło również do przedawnienia roszczenia zgłoszonego przez powoda. Do roszczenia powodowego Banku wynikającego z weksla ma zastosowanie przepis art. 70 Prawa wekslowego, zgodnie, z którym roszczenia wekslowe przeciw akceptantowi ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat, licząc od dnia płatności. W związku z art. 103 i 104 ust. 1 Prawa wekslowego z upływem trzech lat od dnia płatności przedawniają się także roszczenia wekslowe przeciwko wystawcy weksla własnego (wyrok SN z 4.06.2003 r., I CKN 434/01, L.). Roszczenia wekslowe przeciwko poręczycielowi za akceptanta i za wystawcę weksla własnego ulegają przedawnieniu także z upływem trzech lat od dnia płatności (wyrok SN z 19.11.2004 r., V CK 228/04, L.). Przedawnienie roszczenia wekslowego nie jest równoznaczne z przedawnieniem roszczenia ze stosunku będącego podstawą wystawienia weksla. Toteż może się zdarzyć, że roszczenie wekslowe uległo przedawnieniu, a mimo to nie zgłosił roszczenie będące podstawą wystawienia weksla. Może zaistnieć również sytuacja odwrotna. W związku z tym, że w przedmiotowym wekslu, który został uznany przez Sąd za ważny, termin płatności został określony na dzień 18 sierpnia 2010 r., stwierdzić należało, że dopiero od dnia 19 sierpnia 2010 r. winien być liczony trzyletni termin przedawnienia roszczenia wekslowego. Pozew w niniejszej sprawie został złożony w dniu 7 marca 2011 r., a zatem przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia określonego w art. 70 Prawa wekslowego, stąd nie można było uznać, że roszczenie powoda dochodzone z weksla jest przedawnione.

Dodatkowo roszczenie ze stosunku podstawowego, tj. umowy pożyczki, zawartej pomiędzy powodem a R. J., nie uległo przedawnieniu, bowiem zgłoszenie przez powoda wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu – wydanemu przeciwko R. J. – przerwało bieg terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego (klauzula została nadana postanowieniem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 14 lutego 2003 r., egzekucja przeciwko R. J. była jeszcze prowadzona w 2013 r., a więc jej wszczęcie także przerwało bieg terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego, gdyż wniosek egzekucyjny wywołuje skutek z art. 123 § 1 pkt. 1 k.c.). Po

każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo art. 124 § 1 k.c.). Tak, więc, z powyższego wynikało, że został również zachowany trzyletni termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego (art. 118 k.c.).

Wobec istnienia ważnego zobowiązania wekslowego i nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia tego roszczenia, zasadne było na podstawie art. 496 k.p.c. Utrzymanie w całości w mocy nakazu zapłaty z dnia 10 marca 2011 r. Sądu Okręgowego w Łodzi wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt I Nic 48/11. Na podstawie art. 102 k.p.c., Mając na uwadze całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy, a w szczególności mając na uwadze sytuację życiową pozwanej, Sąd Okręgowy – przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego – nie obciążył pozwanej kosztami procesu – tj. nieuiszczoną opłatą sądową od zarzutów

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 158 – 165).

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana, zaskarżając go w zakresie pkt. 1 i zarzucając orzeczeniu:

- naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. Polegające na dowolnej, w miejsce swobodnej, ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności uznaniu przez Sąd I instancji, że Statut przedłożony przez stronę powodową oraz ujawniony na stronie internetowej powodowej Spółki może stanowić dowód, iż strona powodowa zgodnie z art. 43⁵ § 4 w związku z art. 43² § 2 k.c. Ujawniła we właściwym rejestrze, że może posługiwać się skrótem (...) Bank (...) S.A.";
- dokonanie ustaleń faktycznych sprzecznych z materiałem dowodowym, zgromadzonym w niniejszej sprawie, polegających na uznaniu, że strona powodowa zgodnie z art. 435 § 4 w związku z art. 432 § 2 k.c. Ujawniła we właściwym rejestrze, że może posługiwać się skrótem (...) Bank (...) SA;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 102 w związku z art. 101 pkt 5 Prawa wekslowego poprzez jego niewłaściwą wykładnię skutkującą przyjęciem, że nieoznaczenie remitenta będącego osobą prawną poprzez wskazanie jego firmy ujawnionej we właściwym rejestrze nie stanowi braku jednej z cech, o których mowa w art. 101 Prawa wekslowego;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 879 § 2 k.c. Poprzez jego niezastosowanie, co skutkowało przyjęciem, że pozwana odpowiada za zobowiązanie dłużnika głównego R. J. w kwocie 96.100,33 Zł, wynikające z 6 aneksów do umowy nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r., sporządzonych po dniu 14 lutego 2000 r., podczas gdy z załączonych do pozwu dokumentów wynika, że odpowiedzialność pozwanej ograniczała się jedynie do kwoty 13.500 Zł, przy jednoczesnym braku jakiegokolwiek dowodu, z którego wynikałoby, że pozwana przyjęła również odpowiedzialność za zobowiązania wynikające z ww. aneksów sporządzonych po 14 lutego 2000 r.;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 10 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego poprzez jego niewłaściwą wykładnię skutkującą przyjęciem, że uzupełnienie weksła już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego, nie może stanowić zarzutu wypełnienia weksła niezgodnie z zawartym porozumieniem;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 10 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego w zw. z art. 117 § 2 k.c. W zw. z art. 372 k.c. Poprzez ich nie zastosowanie, skutkujące nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

W następstwie powyższych zarzutów skarżąca wniosła o zmianę pkt. 1 zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie o uchyleniu nakazu zapłaty z dnia 10 marca 2011 r. Sądu Okręgowego w Łodzi, wydanego w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygnaturze akt I Nic 48/11 oraz oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu przed Sądem I II instancji, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

(apelacja – k. 172 – 178)

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego

(odpowiedź na apelację – k. 184 – 185)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest nietrafna.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, należy podnieść, że mimo użycia przez apelującego sformułowania o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. I „dokonaniu ustaleń faktycznych sprzecznych z materiałem dowodowym” strona pozwana nie wskazała, z jakim materiałem dowodowym zebrany w sprawie jest sprzeczne ustalenie przez Sąd Okręgowy, że Statut powodowej spółki akcyjnej został złożony do akt rejestrowych. Sąd a quo czyniąc to ustalenie odwołał się wprost do treści rubryki nr 4 wypisu z KRS, a strona pozwana w toku postępowania przed tym Sądem nie zgłaszała w odniesieniu do tego dowodu żadnych zastrzeżeń i nie zgłaszała dowodów przeciwnych. Zarzut niezbadania wyciągu z akt rejestrowych spółki akcyjnej pojawił się po raz pierwszy w apelacji, mimo, że to na pozwanej spoczywał zgodnie z art. 6 k.c. Obowiązek dowodzenia okoliczności faktycznych, z których wywodzi skutki prawne, szczególnie na etapie rozpoznawania zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym. Żadne wnioski dowodowe zmierzające w kierunku wyznaczonym tymi zarzutami nie zostały również zawarte w apelacji. Nie podważono domniemania prowadzenia akt rejestrowych powodowej spółki w sposób zgodny z prawem, w tym art. 38 pkt. 3 ustawy o KRS. Pierwotnie treść zarzutów od nakazu zapłaty zmierzała jedynie w kierunku wykazania, że powodowy Bank użył w wekslu nazwy przedsiębiorcy niestanowiącej jego firmy, co stanowi o nieważności weksla z powodu braku właściwego określenia remitenta. Nie podnoszono zarzutów związanych z koniecznością ujawnienia skrótu firmy we właściwym rejestrze, negując w ogóle użycie przez Bank skrótu firmy, jako takiego.

Reasumując, w przedmiotowym wekslu in blanco oraz w deklaracji wekslowej strona powodowa posłużyła się skrótem swojej firmy, co jest dopuszczalne w świetle treści Statutu Banku. Zgodnie z art. 43⁵ § 4 k.c. w zw. z art. 43² § 2 k.c. przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy. W takiej sytuacji przepis art. 43² § 2 k.c. stosuje się odpowiednio, co oznacza, że skrót firmy powinien być ujawniony we właściwym rejestrze, chyba, że przepisy odrębne stanowią inaczej. Sąd Okręgowy ocenił, że złożenie Statutu powodowej spółki do akt rejestrowych, co musiało nastąpić, aby dokonać rejestracji spółki, wypełnia obowiązek ujawnienia skrótu firmy we właściwym rejestrze i Sąd ad quem tę ocenę podziela. W konsekwencji niezasadny jest także trzeci zarzut apelacji naruszenie prawa materialnego, tj. art. 102 w zw. z art. 101 pkt 5 Prawa wekslowego poprzez jego niewłaściwą wykładnię skutkującą przyjęciem, że nieoznaczenie remitenta będącego osobą prawną poprzez wskazanie jego firmy ujawnionej we właściwym rejestrze nie stanowi braku jednej z cech, o których mowa w art. 101 Prawa wekslowego, gdyż w spornym wekslu użyto prawidłowego skrótu firmy remitenta, ujawnionego we właściwym rejestrze.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu skargi apelacyjnej dotyczącego naruszenia prawa materialnego w postaci art. 879 § 2 k.c. Poprzez jego niezastosowanie, co skutkowało przyjęciem, że pozwana odpowiada za zobowiązanie dłużnika głównego R. J. w kwocie 96.100,33 zł, wynikające z 6 aneksów do umowy nr (...) z dnia 14 czerwca 1999 r., sporządzonych po dniu 14 lutego 2000 r., podczas gdy z załączonych do pozwu dokumentów wynika, że odpowiedzialność pozwanej ograniczała się jedynie do kwoty 13.500 zł, Sąd drugiej instancji podziela argumentację Sądu Okręgowego, dodatkowo podnosi, co następuje.

Pozwana poręczyła – zgodnie z deklaracją wekslową – spłatę kredytu udzielonego na mocy umowy z dnia 14 czerwca 1999 r. Cechą tej umowy była, – co wynika wprost z treści dokumentu z karty 37 – 39 – jej automatyczna prolongata na następny i kolejne dwunastomiesięczne okresy, ponadto umowa ta mogła być aneksowana. Umowa pożyczki była określona na 9000 zł na każdy okres dwunastu miesięcy (§ 3 umowy), pożyczkobiorca poddał się egzekucji na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i wyraził zgodę na wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 13.500 zł (§ 19 umowy), co nie oznacza braku możliwości narastania kwoty zobowiązania wobec, choćby upływu czasu. Natomiast w samej deklaracji wekslowej nie ma żadnego ograniczenia

kwotowego odpowiedzialności pozwanej za zobowiązania kredytobiorcy. Przeciwnie, weksel miał zabezpieczać wszystkie należności Banku, w tym prowizję, odsetki, a nie tylko udzielony kredyt. Oczywiście górną granicę odpowiedzialności pozwanej wyznaczała odpowiedzialność kredytobiorcy. Mąż pozwanej – biorąc pod uwagę datę ostatniego aneksu do umowy i datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, co najmniej od dnia 1 grudnia 2002 r. zaprzestał spłacania należności z tytułu umowy kredytu. Prowadzona przez 7 lat egzekucja przeciwko R. J. była bezskuteczna, co spowodowało narastanie wysokości zobowiązania z tytułu odsetek i kosztów czynności zmierzających do wyegzekwowania należności. Strona pozwana nie skonkretyzowała zarzutu zawyżenia lub innej nieprawidłowości wpisanej sumy wekslowej, a zatem trudno odnieść się do tego zarzutu bardziej szczegółowo. Należy zwrócić uwagę, że dłużnik – kredytobiorca – nie zakwestionował nigdy wysokości zobowiązania i nie uczyniła tego również sama poręczycielka w postępowaniu po wypełnieniu weksla a przed wniesieniem sprawy do sądu. Zdaniem Sądu drugiej instancji ciężar wykazania dowodami tak sformułowanego zarzutu, po jego wcześniejszym skonkretyzowaniu, obciążał pozwaną w trybie art. 6 k.c., a strona pozwana ciężarowi temu nie sprostała.

Jak wynika z treści zarzutów pozwanej zawartych w zarzutach od nakazu zapłaty, pozwana nie zgłosiła zarzutu przedawnienia roszczenia wekslowego, do czego szczegółowo odniósł się Sąd a quo, został natomiast sformułowany zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową wobec uzupełnienia weksla przez stronę powodową już po przedawnieniu się roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego. Do tej okoliczności Sąd Okręgowy ustosunkował się nieprawidłowo, przyjmując, że bieg terminu przedawnienia ze stosunku podstawowego wobec pozwanej został przerwany podejmowaniem czynności zmierzających do zaspokojenia roszczenia, ale wobec R. J.. Jako, że zarzut ten pojawił się także w apelacji, wymaga poddania go analizie przez Sąd drugiej instancji.

Zarówno w piśmiennictwie jak i w orzecznictwie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2004 r., sygn. akt V CK 228/04, OSP 2005/11/130 z glosą częściowo aprobującą oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2006 r., sygn. akt II CSK 75/06) wyrażono pogląd, że na podstawie art. 10 Prawa wekslowego można powoływać się na niezgodność uzupełnienia blankietu weksla z otrzymanym upoważnieniem, polegającą na dokonaniu tego uzupełnienia już po przedawnieniu się zabezpieczonego roszczenia wynikłego ze stosunku podstawowego. Skoro, więc, tak jak w sprawie niniejszej, podstawą dochodzonego roszczenia jest weksel, mający wcześniej postać weksla in blanco, to niezależnie od rozważenia okoliczności dotyczącej tego, czy roszczenie wekslowe nie uległo przedawnieniu w terminie wynikającym z art. 70 Prawa wekslowego, Sąd I instancji nie był zwolniony od obowiązku rozważenia, czy weksel został wypełniony zgodnie z umową, a w szczególności, czy w chwili jego uzupełnienia istniało nieprzedawnione roszczenie podlegające zabezpieczeniu (tak wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 października 1971 r., II CR 277/71, OSPiKA 1972/7-8/139; z dnia 19 listopada (...), sygn. akt V CK 228/04, OSP 2005/11/130; z dnia 9 lutego 2005 r., sygn. II CK 426/04, LEX nr 147229; z dnia 14 grudnia 2004 r. sygn. II CK 259/04, LEX nr 164.785; z dnia 9 grudnia 2004 r., sygn. II CK 170/04, LEX nr 146408). Wykładnia postanowień deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksla in blanco wręczanego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, prowadzi zazwyczaj do wniosku (zob. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2001 r., II CKN 25/00, niepubl.), że treścią upoważnienia jest objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Odmienne stanowisko musiałoby, bowiem prowadzić do trudnego do zaakceptowania poglądu, że zamiarem ustawodawcy była dodatkowa ochrona roszczeń przedawnionych, skoro istotą instytucji przedawnienia jest właśnie pozbawienie ochrony podmiotów, których roszczenia uległy przedawnieniu. Przepis art. 10 Pr. wekslowego zapewnia, bowiem nabywcy weksla in blanco ochronę nieco słabszą niż wynikająca z ogólnych zasad Prawa wekslowego, a zróżnicowanie to jest w pełni usprawiedliwione funkcją weksla gwarancyjnego, która osłabia abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego.

Jak słusznie wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, LEX 496389, czym innym jest przedawnienie roszczenia ze stosunku podstawowego a czym innym przedawnienie wekslowe. Obie instytucje różnią się istotnie między innymi, co do początku biegu przedawnienia. Termin przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, zgodnie z regułą art. 120 k.c., rozpoczyna bieg od dnia, w którym świadczenie ze stosunku podstawowego stało się wymagalne. Początek biegu terminu przedawnienia roszczenia z weksla własnego skierowanego przeciwko wystawcy weksla własnego, zgodnie z art. 70 w związku z art. 103 i 104 Prawa wekslowego,

liczy się od dnia płatności weksla. Tę samą zasadę stosuje się do weksli in blanco. Przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia. Przedawnienie roszczenia z weksla wręczonego bez wypełnienia daty płatności i bez zastrzeżeń, co do tej daty, rozpoczyna się z dniem płatności wpisanym na wekslu przez wierzyciela wekslowego. Treścią upoważnienia zawartego w deklaracji wekslowej towarzyszącej wystawieniu weksla in blanco, wręczonego dla zabezpieczenia określonego roszczenia, jest objęcie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Odnosi się to również do przypadków użycia w deklaracji wekslowej zwrotu przewidującego możliwość wypełnienia weksla w każdym czasie oraz opatrzenia go datą płatności według uznania wierzyciela, co miało miejsce w przedmiotowej sprawie. Nie ulega wątpliwości, że ciężar dowodu, iż weksel in blanco wypełniono w sposób sprzeczny z porozumieniem spoczywa na dłużniku wekslowym.

Pozwana poręczyła sporny kredyt, jako osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej, co wynika zarówno z deklaracji wekslowej, jak i treści weksla. Kredyt nie miał charakteru świadczenia okresowego, a zatem termin przedawnienia roszczenia powodowego Banku wobec pozwanej ze stosunku podstawowego wynosi zgodnie z art. 118 k.c. 10 lat i jest niezależny od terminu przedawnienia wynikającego z relacji Bank i kredytobiorca. Jednakże w przedmiotowej sprawie również w tej relacji ma zastosowanie 10 letni termin przedawnienia, gdyż kredyt R. J. został udzielony, jako osobie fizycznej. Świadczy o tym treść umowy kredytu, deklaracji wekslowej i weksla in blanco. Roszczenia strony powodowej ze stosunku podstawowego stały się wymagalne wobec pozwanej od dnia wymagalności wobec kredytobiorcy, tj. najpóźniej od dnia 1 grudnia 2002 r. – daty wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, nie wcześniej niż w dniu 14 sierpnia 2002 r., daty sporządzenia ostatniego aneksu do umowy, do której to daty odnosi się sama skarżąca. W tej sytuacji roszczenie ze stosunku podstawowego wobec pozwanej uległoby przedawnieniu najwcześniej w dniu 14 sierpnia 2012 r., najpóźniej w dniu 1 grudnia 2012 r. Natomiast weksel został wypełniony w dniu 5 sierpnia 2010 r., co czyni bezzasadnym zarzut przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w aspekcie nieważności weksla.

Z tych wszystkich względów należało oddalić apelację na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach procesu w postępowaniu odwoławczym orzec zgodnie z art. 98 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji nie znalazł podstaw do zastosowania wobec pozwanej dobrodziejstwa art. 102 k.p.c., gdyż sprawa nie ma charakteru wyjątkowego, a sama trudna sytuacja materialna pozwanej nie jest wystarczającym argumentem do nieobciążania pozwanej kosztami procesu poniesionymi przez stronę przeciwną w postępowaniu apelacyjnym.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. pozwanej.